

Caraco a la polonesa de seda blau clar

Museu actual:

Museu d'Història de Barcelona

Cronologia:

1770-1789

Gènere:

Dona

Procedència:

França; Itàlia; València

Caraco a la polonesa de seda de color blau amb petits motius florals sobre fons moaré i decoració brodada. El cos i la part posterior del faldó són peces independents unides per costura. El davant del cos està format per dues peces i presenta escot ample i rodó. És obert pel centre, i tanca amb gafets femella metàl·lics, amb un total de dotze per banda, cosits per la part interna. Té quatre plecs a cada lateral per donar forma i volada al faldó i finalitza pel davant en dues pales que es perllonguen més enllà de la cintura que rematen en perfil recte. Al seu interior hi ha dues cintes a cada banda que es lligarien per l'interior, per davant i per sobre la cintura, mantenint les pales a lloc. L'esquena, formada també per dues peces, presenta una costura central i dues laterals per unir-se a les peces davanteres i a les mànigues. Totes aquestes costures queden cobertes per una cinta estreta de seda blanca de tafetà amb pics als voravius. L'esquena porta afegides dues peces que formen la part del faldó posterior que anaven recollides per crear la característica forma bollada. Abans d'arribar a la cintura deixen a banda i banda una àmplia obertura que finalitza per la part superior amb dos botons guarnits amb la cinta tapacostures i folrats de la mateixa roba que la resta del vestit. Per aquestes obertures passen les cintes que, cosides per la part interior de la cintureta, surten per sobre del faldó per recollir la tela dividint-la en tres parts. Les mànigues són de tres quarts, amb forma, i amb la part del colze treballada creant un drapejat molt vistós. Tot el perímetre de la peça es troba perfilat per una banda ampla del mateix teixit que la resta de la peça. La banda és brodada a punt de cadeneta, en fil de seda de color blanc, amb una garlanda amb llaços, flors i una sanefa d'ovals enllaçats. A més

de la cinta tapacostures en tafetà, hi ha dos tipus més de cinta, totes dues fetes en tècnica de boixets o punta al coixí: una de més ample que ressegueix la part de l'escot i l'altra, més senzilla i estreta, que decora la màniga i perfila la bocamàniga. L'interior del cos i les mànigues porten folre de teixit de fibra vegetal, segurament de lli. La vora del faldó, per la part interior, porta una vista ampla de seda com final. El teixit presenta acabat de moaré i encara es poden apreciar sobre la tela els plecs sobre els quals es va efectuar el treball. La peça és tota de confecció manual, molt acurada i feta amb detall. Es poden apreciar a diferents llocs petits afegits de tela per a poder completar el patronatge. S'observen restes de fil, tant en puntades com en bagues, de diferent color (en color blau fosc i beix) que podrien ser restes d'algun treball de modificació de la peça original, cosa que per l'estat actual de la peça no sembla tenir gaire sentit, o d'algun element afegit sobreposat (un galó?) que avui en dia no s'ha conservat. De les dues peces de teixit que serveixen per donar amplada, al faldó per la part posterior cal assenyalar que s'han, conservat part dels voravius, element que, posat en relació amb altres peces o teixits, pot indicar el seu lloc de producció. El sistema de tancament de la part del cos amb gafets femella a les dues bandes mostra que devia cenyir-se amb una cinta creuada i que devia portar una peça d'estómac, denominada també petó, per sota seu. Per completar el vestit, igualment, falta la faldilla de sota (brial, si era de seda) que podia ser del mateix teixit que la resta de la peça o bé d'un disseny diferent. Descripció de Mercè López i Sílvia Saladrigas, Centre de Documentació i Museu Tèxtil, desembre 2008

Creador:

Desconegut

Firma:

Desconegut

Malauradament, la majoria de peces conservades són de producció anònima. No hi ha cap element distintiu que permeti relacionar-les amb seguretat amb un creador determinat. Cal destacar que probablement en la majoria de casos es tractava de confecció domèstica; d'altres, de confecció més complexa, estaven confeccionades per un sastre o per una cosidora sense cap tipus de reconeixement d'autoria.

Cal tenir en compte que fins a les acaballes del segle XIX, a les llars pobres o humils, homes i dones vestien peces fetes majoritàriament a casa. D'aquesta producció estrictament casolana es passà, amb el temps, a una concentració de la feina en mans d'uns artesans que s'hi dedicaven de manera exclusiva. Així, la producció passà de satisfer les necessitats familiars a satisfer una demanda externa, implicant l'aparició d'un artesà especialitzat que, en el cas de la confecció, derivà en la figura del sastre.

Contràriament al que podria semblar, la modisteria no havia estat sempre una tasca reservada a les dones. De fet no fou fins al 1675 que a França es va permetre que les

dones exercissin en aquest àmbit, en considerar que no estava ben vist que a les dones les vestís el sexe oposat. A partir d'aquell any les cosidores franceses van poder confeccionar vestits per a dones, amb excepció de les cotilles, i la roba d'infants fins a vuit anys. A França, la confecció de cossos per a dones i nens va continuar essent un privilegi de la corporació de sastres fins al 1871.

És força evident que existia una diferència entre la feina de la cosidora o costurera i la del sastre, que probablement raïa, ja no tant en la qualitat de la feina, sinó en el valor que se li donava a aquest darrer. Tot i així, tampoc els sastres etiquetaven les seves peces. No serà fins al 1858, que el gran creador de moda Charles Frederick Worth començarà a etiquetar les seves peces amb el seu nom, a mode de marca. De fet aquesta pràctica ja es donava en altres àmbits, com la barreteria femenina (anomenada sovint "modes" a l'època). Aquest fet implicà una petita revolució en el món de la indústria de la moda, ja que per primera vegada es reconeixia el nom del creador com un valor afegit a la peça. En el cas català, les primeres etiquetes van aparèixer a finals dels anys 70 del segle XIX.

Any:

1770-1780

Ús:

Exterior

Tipologia d'ús:

Indumentària d'inspiració internacional

Tipus de peça:

Indumentària civil femenina

Tacte:

Suau

Llis

Color:

Blancs

Blaus

Ornamentació:

Botons

Brodat

Llaç

Motius florals

Punta

Senefes

Voraviu

Material:

Seda

Enllaços externs:

https://books.google.es/books?id=cgTReDDyTqsC&printsec=frontcover&redir_esc=y#v=onep

Hemeroteca:

<http://gallica.bnf.fr/ark:/12148/btv1b22001458/f61.item.r=mode>

Bibliografia:

- ARNOLD, J. Patterns of Fashion: Englishwomen's Dresses & Their Construction, vol. 1, c. 1660–1860. London: Wace, 1964.
- BOEHN, M. Von, La moda. Historia del traje en Europa desde los orígenes del Cristianismo hasta nuestros días, vol IV (segle XVIII), vol V (1790-1817), Barcelona, 1928.
- BOUCHER, M. Historia del traje en occidente, Barcelona: Editorial Gustavo Gili, 2009.
- BOUCHER, M. 20.000 years of fashion, 2001 (1964).
- BUCK, A. Dress in Eighteenth-Century England. New York: Holmes & Meier, 1979.
- COSGRAVE, B. Historia de la moda: desde Egipto hasta nuestros días. Barcelona: Editorial Gustavo Gili, 2005.
- CULLEN, O. "Eighteenth-Century European Dress". In Heilbrunn Timeline of Art History. New York: The Metropolitan Museum of Art, 2000–. http://www.metmuseum.org/toah/hd/eudr/hd_eudr.htm [1] (October 2003)
- CUNNINGTON, C. W., I CUNNINGTON, PH.. Handbook of English Costume in the Eighteenth Century. London: Faber & Faber, 1957.
- DELPierre, M. Dress in France in the eighteenth century. New Haven, Yale University Press, 1997.
- DESCALZO LORENZO, A.: "Modos y modas en la España de la Ilustración". A: Siglo XVIII: España el sueño de la razón. Madrid, Ministerio de Asuntos Exteriores, 2002, pp. 166-190.
- ENTWISTLE, J. El cuerpo y la moda: una visión sociológica, Barcelona, 2002
- FOX, C. (ed.) London—World City, 1800–1840. Exhibition catalogue. New Haven: Yale University Press, 1992.
- FRANCO RUBIO, G.A. “Al compás de la moda en los siglos modernos: (España, Siglo XVIII)” A: Los gustos y la moda a lo largo de la historia. Valladolid: Ediciones Universitarias, 2014; pp. 115-175
- HART, A. I NORTH, S. Fashion in Detail: From the 17th and 18th Centuries. New York: Rizzoli, 1998.
- HERRANZ RODRÍGUEZ, C. “Moda y tradición en tiempos de Goya” EA: Vida cotidiana en tiempos de Goya, Madrid: Lunwerg, 1996; pp. 73- 86
- JONES, J.M. Sexing La Mode: Gender, Fashion, and Commercial Culture in Old Regime France. Oxford: Berg, 2004.
- KODA, H. I BOLTON, A. Dangerous Liaisons: Fashion and Furniture in the Eighteenth Century. New Haven: Yale University Press, 2006.
- KOENIG, R. La moda en el proceso de civilización, Ed. Paidós, Valencia, 2002
- LAVIER, J. Breve historia del traje y la moda. Madrid: Ediciones Cátedra, 1988.
- LEIRA SÁNCHEZ, A. "El vestido en tiempos de Goya", Anales del Museo Nacional de Antropología, 1997, IV, pp. 157-187. [2]
- LEIRA SÁNCHEZ, A. “La moda en España durante el siglo XVIII”, Indumenta,nº. 0, 2007, págs. 87-94;

[3]

LIPOVETSKY, G.; ROUX, E. El lujo eterno. De la era de lo sagrado al tiempo de las marcas. Barcelona, 2004

MAEDER, E, ET AL. An Elegant Art: Fashion & Fantasy in the Eighteenth Century. Exhibition catalogue. New York: Abrams, 1983.

MOLINA, Á. i VEGA, J. Vestir la identidad, construir la apariencia. La cuestión del traje en la España del siglo XVIII. Madrid, Ayuntamiento de Madrid, Área de Gobierno de las Artes, 2004.

REDONDO, M. (2007). Museo del Traje, junio 2007. Modelo del mes: polonesa del siglo XVIII. [4]

RIBEIRO, A. Dress in Eighteenth-Century Europe, 1715–1789. New Haven: Yale University Press, 2002.

RIBEIRO, A. The Art of Dress: Fashion in England and France, 1750–1820. New Haven: Yale University Press, 1995.

RIBEIRO, A. The Visual History of Costume, vol. 4, The Eighteenth Century. London: Batsford, 1983.

ROCHE, D. The Culture of Clothing: Dress and Fashion in the Ancien Régime. New York: Cambridge University Press, 1994.

TEJEDA FERNÁNDEZ, M. Glosario de términos de la indumentaria regia y cortesana en España: siglos XVII y XVIII. Málaga: Servicio de Publicaciones de la Universidad de Málaga: Real Academia de Bellas Artes de San Telmo, 2006.

TOUSSAINT-SAMAT, M. Historia técnica y moral del vestido, Madrid: Editorial Alianza, 1994.

WAUGH, N.; WOODWARD, M. The cut of women's clothes 1600-1930. London : Faber and Faber. 1968.

LE BOURHIS, KATELL, ED., The Age of Napoleon: Costume from Revolution to Empire, 1789–1815 [5]

Nota: aquesta és una selecció bibliogràfica àmplia que pretén ser només una aproximació al període de la peça.